VREDETELEX | 066

TIEN REDENEN OM TE BETOGEN OP 22 NOVEMBER!
De Vredetelex is het driemaandelijks bewegingsblad voor leden van vzw Vrede. Hiermee houden we u op de hoogte van interessante activiteiten, campagnes en standpunten van de vredesbeweging
Nog geen lid? Surf naar www.vrede.be/lid

EDITO

TIEN REDENEN OM TE BETOGEN OP 22 NOVEMBER!

Terwijl sociale noden toenemen en de klimaatcrisis urgenter wordt, gaan in België en Europa miljarden naar legers en wapens. Tegelijk staan het internationaal recht, diplomatie en samenwerking onder druk. Op 22 november betogen we tegen deze gevaarlijke evoluties.

1. Stop de groei van de militaire uitgaven! De regering nam al voor €32 miljard aan besparingsmaatregelen en zoekt nog eens €10 miljard om het overheidstekort terug te dringen, maar Defensie blijft buiten schot. Het militaire budget steeg van €7,9 miljard in 2024 naar €12,8 miljard in 2025 (+59%). Tot 2029 is €28,3 miljard extra voorzien om jaarlijks 2% van het BBP voor Defensie te halen. De huidige besparingen op sociale zekerheid en openbare diensten dienen dus om de stijgende militaire uitgaven te dekken. Dat geld wordt weggehaald van posten die effectief bijdragen aan de menselijke veiligheid, zoals zorg, onderwijs, huisvesting, klimaatbeleid, sociale bescherming, cultuur, enzovoort.

2. Militarisering zorgt niet voor meer veiligheid! Integendeel, het reduceren van veiligheid tot een kwestie van bewapening, afschrikking en militaire confrontatie brengt enorme gevaren met zich mee. Wanneer een land of militaire alliantie zijn militaire slagkracht uitbreidt om zijn subjectieve veiligheidsgevoel te versterken en zijn macht op het internationale toneel te projecteren, wekt dat bij buurlanden vaak een gevoel van onveiligheid op. Zo ontstaat een spiraal van wederzijds wantrouwen en een wapenwedloop. Dit mechanisme staat bekend als het 'veiligheidsdilemma'.

3. Kies voor diplomatie en ontspanning! Militaire afschrikking en een oorlogsmentaliteit kunnen wantrouwen en escalatie versterken. Diplomatie maakt het mogelijk veiligheidszorgen te bespreken en misverstanden te voorkomen. Duurzame veiligheid vereist een ontspanningspolitiek, wapenbeheersing en collectieve veiligheidsafspraken. Wie vrede wil, moet zich ook op vrede voorbereiden.

4. Stop de bewapening! Het Europese plan 'ReArm Europe/Readiness 2030' wil €800 miljard aan militaire investeringen vrijmaken. De militaire uitgaven van EU-landen stegen tussen 2014 en 2024 al van €182 naar €326 miljard (met het Verenigd Koninkrijk erbij gaat het om zo'n €400 miljard) - en dat was voor de beslissing om de NAVO-norm voor militaire en militair gerelateerde uitgaven op te schroeven naar 5% van het BBP. Europese NAVO-landen besteden samen drie keer zoveel aan hun legers als Rusland. Er is geen verdere bewapening nodig om het Europese grondgebied te verdedigen.

5. Geen winsten voor de wapenindustrie via publieke middelen! België heeft zich ertoe verbonden 20% van zijn totale militaire budget te besteden aan de aankoop van wapens en militaire uitrusting. Voor de periode 2026-2034 is €34 miljard voorzien voor o.a. gevechtsvliegtuigen, drones en een fregat. Publieke middelen zijn beperkt. Geld voor wapenfabrieken, militaire technologie en munitieproductie kan niet tegelijkertijd worden besteed aan betaalbare woningen, ziekenhuizen, openbaar vervoer, onderwijs of de energietransitie. Zo vloeit publiek geld naar een grotendeels private wapenindustrie die belang heeft bij hoge militaire uitgaven.

6. Stop de militarisering van de samenleving! De regering wil een 'nieuwe veiligheidscultuur' verspreiden en 'het draagvlak voor Defensie vergroten' om de bevolking te overtuigen van de noodzaak om in volle economische crisis miljarden in het legerapparaat te pompen. De militaire logica dreigt door te dringen in alle aspecten van de maatschappij. In plaats van een veiligheidscultuur te creëren, dreigt dit oorlog en geweld te normaliseren.

7. Scholen hebben vredeseducatie nodig! De regering wil de opleiding Veiligheid en Defensie uitbreiden en 'militaire referendarissen' in scholen laten uitleggen wat Defensie inhoudt. Dit maakt het onderwijssysteem tot het rechtstreekse doelwit van een indoctrinatieproject en dreigt vredeseducatie, op basis van democratische waarden, mensenrechten en vreedzame conflictoplossing, te verdringen.

8. **Neen aan de legerdienst!** De regering biedt jongeren een vrijwillige militaire dienst van twaalf maanden aan met het oog op de uitbouw van "een operationele, goed getrainde en beschikbare reserve". Gedurende 10 jaar wordt jaarlijks een uitnodigingsbrief verzonden naar alle 17-jarigen in België voor deze militaire dienst, die vooral bedoeld is om hen vertrouwd te maken met de veiligheidscultuur die de regering wil uitdragen. (In november 2025 werden 149.000 brieven verstuurd voor 500 plaatsen). Jongeren hebben echter nood aan bestaanszekerheid, sociale bescherming en civiele manieren om bij te dragen aan de samenleving.

9. Geen militairen voor binnenlandse ordehandhaving! Defensieminister Francken wil het leger meer binnenlandse veiligheidstaken geven en een 'militaire crisistijd' introduceren, een veiligheidsfase tussen vrede en oorlog, waarin het leger meer bevoegdheden krijgt. Dit plan bedreigt grondrechten en burgerlijke vrijheden. Het inzetten van militairen voor politionele taken is een kenmerk van autocratieën, niet van liberale democratieën en kan o.a. leiden tot hardhandige repressie van maatschappelijk protest. Francken wil ook een op militaire leest geschoeide mobiele ordehandhavingsbrigade oprichten: een 'rijkswacht 2.0'. Een van de argumenten om de rijkswacht in de jaren 1990 te ontbinden was net de kritiek op het gewelddadige en militaristische optreden tijdens manifestaties.

10. Genees België en Europa van de oorlogskoorts! Angst en permanente dreiging mogen niet het uitgangspunt van ons beleid worden. Een duurzame toekomst vraagt vrede, ontwapening, samenwerking en investeringen in menselijke veiligheid en maatschappij.

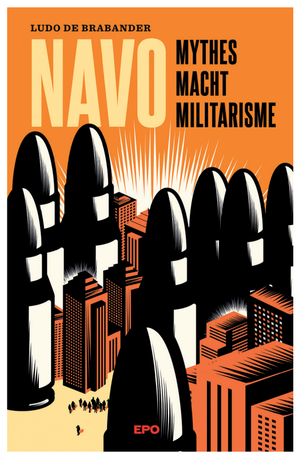
ORDEWOORDEN 22 NOVEMBER!

Het platform 'Stop Militarisering', dat bestaat uit meer dan 60 middenveldorganisaties, waaronder ABVV/FGTB en ACV/CSC, milieu-, vrouwenrechten-, vredes- en internationale solidariteitsorganisaties, roept iedereen die kiest voor vrede en sociale rechtvaardigheid op om op 22 november mee te betogen in Brussel. We komen op straat voor investeringen in menselijke veiligheid en de samenleving, niet in militarisering en de voorbereiding op oorlog.

Dit zijn onze standpunten:

- Vrede en veiligheid: investeringen in gezondheidszorg, onderwijs, waardig werk, klimaattransitie en sociale bescherming, niet in de militarisering van de maatschappij.
- Respect voor het internationaal recht: naleving van het VN-Handvest, verdediging van mensenrechten en arbeidsrechten en bevordering van sociale en klimaatrechtvaardigheid.
- Gemeenschappelijke veiligheid, dialoog en diplomatie: mensen en landen samenbrengen in plaats van ze tegen elkaar op te zetten.
- Internationale solidariteit en samenwerking: een rechtvaardige transitie als basis voor een veilige en stabiele samenleving en conflictpreventie.
- Ontwapening: wapenbeheersing en nucleaire ontwapening zorgen voor vrede en veiligheid.

Praktisch:
De betoging vindt plaats op **zondag 22 november 2026**. We vertrekken om **15 uur aan station Brussel-Noord** (Koning Albert II-laan). Van daaruit stappen we naar de Kunstberg (Brussel-Centraal). Wil je meelopen in het blok van Vrede vzw, stuur dan een e-mail naar bastien@vrede.be en je ontvangt zo snel mogelijk alle praktische informatie, waaronder de precieze plaats van afspraak.

Met de door Trump afgedwongen beslissing van de NAVO-lidstaten om 5% van hun BBP aan bewapening te besteden, duwen Europese regeringsleiders hun samenlevingen verder in de richting van militarisering. Je hoeft geen genie te zijn om te beseffen wat dat betekent voor onze sociale zekerheid, zorg, onderwijs, cultuur en klimaatbeleid.

Het NAVO-discours achter die militarisering staat centraal in het nieuwe boek van Vrede vzw-woordvoerder Ludo De Brabander, '**NAVO – Mythes, macht, militarisme**' (EPO). De auteur ontkracht hardnekkige mythes over de NAVO - van het misverstand dat het een defensief bondgenootschap is, tot de leugen dat lidstaten al jaren minder geld besteden aan bewapening en het waanidee dat wie vrede wil, zich moet voorbereiden op oorlog.

Het boek is nu te koop in de betere boekhandel. Je kan het ook bestellen op **www.vrede.be/webwinkel** of via een mailtje naar **olga@vrede.be**. (Leden van Vrede vzw genieten korting.)

KORT

VREDESCAFÉ: HET MILITAIR GEBRUIK VAN ARTIFICIËLE INTELLIGENTIE

Wie stopt de automatisering van de oorlogsmachine? Artificiële intelligentie (AI) speelt een steeds grotere rol in de oorlogsvoering van vandaag. De technologie wordt in toenemende mate geïntegreerd in autonome wapensystemen, surveillance en militaire besluitvorming.

Tijdens het **Vredescafé van dinsdag 24 november** verdiepen we ons samen met enkele deskundigen in het militair gebruik van AI - een onderwerp dat de vredesbeweging niet langer kan negeren. Wat betekent AI in een militaire context? Welke militaire toepassingen van AI zijn er vandaag al in gebruik? Welke ethische en humanitaire gevolgen heeft militaire AI? Bestaat er een juridisch kader en waar liggen de grenzen? Leidt AI tot een nieuwe wapenwedloop en welke gevolgen heeft dat voor de internationale machtsverhoudingen? Samen zoeken we antwoorden op deze vragen en staan we stil bij wat de opkomst van militaire AI betekent voor de toekomst van oorlog en vrede.

Na een panelgesprek zal het publiek zich in kleinere groepen verdelen voor rondetafelgesprekken met de gastsprekers. Er is daarbij ruimte voor vragen en discussie.

Reeds bevestigde sprekers zijn **Ann-Katrien Oimann**, academica en experte in artificiële intelligentie (AI), ethiek en defensie, en **Lode Dewaegheneire**, oud-militair en expert in internationale ontwapening en wapencontrole. Momenteel is hij verbonden aan de 'Stop Killer Robots'-campagne, die zich inzet voor de internationale regulering van autonome wapens.

Wanneer: dinsdag 24 november - 19u20 (deuren open om 19 uur)
Waar: De Expeditie, Padoekstraat 3, Gent
Gratis, maar gelieve in te schrijven via bastien@vrede.be

SAFE THE DATE: TREFDAG VREDE VZW

Op zaterdag 23 januari 2027 nodigen we onze leden, vrijwilligers en sympathisanten uit in onze thuishaven, De Expeditie in Gent, voor onze jaarlijkse Trefdag - een avond met interessante sprekers, muziek, hapjes en een drankje. Meer info volgt op www.vrede.be

ANTIPERSOONSMIJNEN IN DE EU?

Antipersoonsmijnen maken geen onderscheid tussen militairen en niet-militairen, wat in strijd is met het oorlogsrecht. Deze willekeurige wapens blijven ook doden en verminken lang nadat conflicten zijn beëindigd. Volgens de Landmine Monitor zijn negen op de tien slachtoffers burgers, van wie bijna de helft (46%) kinderen zijn.

Het Verdrag inzake het Verbod op Antipersoonsmijnen (APMBC), ook bekend als het Ottawa-verdrag, werd in 1997 aangenomen en trad in 1999 in werking. België speelde een diplomatieke voortrekkersrol bij de totstandkoming van dit internationaal verbod, nadat het voordien al als eerste land ter wereld antipersoonsmijnen had verboden (1995). Het Ottawa-verdrag verbiedt het gebruik, de opslag, de productie en de handel in antipersoonsmijnen. Het is momenteel door 162 landen geratificeerd.

Recent zegden vijf Europese landen het verdrag echter op. Nadat Estland, Letland en Litouwen zich op 27 december 2025 terugtrokken, volgden Finland (10 januari 2026) en Polen (20 februari 2026) hun voorbeeld. Finland kondigde aan dat het zelf zo'n 1 miljoen antipersoonsmijnen wil produceren en begin maart startte het Pools Agentschap voor Bewapening marktconsultaties voor de aanschaf van 14,7 miljoen operationele antipersoonsmijnen. Als Polen zijn plannen doorvoert, zou het een van de grootste voorraden antipersoonsmijnen ter wereld kunnen opbouwen. Er werd ook gesuggereerd dat overtollige productie geleverd zou kunnen worden aan bondgenoten, waaronder Oekraïne en de Baltische staten, al is Oekraïne voorlopig nog steeds partij bij het APMBC.

Deze verontrustende hernieuwde belangstelling voor antipersoonsmijnen roept ook vragen over de financiering ervan op. Zo kondigde Letland aan dat het 28,3 miljoen euro uit het EU-programma 'Security Action for Europe' wil gebruiken om mijnen aan te kopen. Op grond van Artikel 1 van het Ottawa-verdrag mogen de overige 22 EU-lidstaten -die allemaal partij zijn bij dit internationaal verbod- geen staten helpen, aanmoedigen of ertoe aanzetten activiteiten te ondernemen die door het APMBC worden verboden, ongeacht of die andere staat nog partij is bij het verdrag. EU-middelen waarvan zij de besteding goedkeuren, zouden dus niet gebruikt mogen worden om de productie of aankoop van antipersoonsmijnen te financieren.

Er moeten dringend proactieve internationale diplomatieke initiatieven genomen worden om te vermijden dat de besluiten van de betrokken Europese landen leiden tot een verdere verspreiding van antipersoonsmijnen, een langdurige besmetting van gebieden met landmijnen en menselijk leed onder de burgerbevolking. België zou als pionier in de strijd tegen antipersoonsmijnen in gesprek kunnen gaan met de regeringen van Finland en Polen met als doel de productie, de handel en het gebruik van antipersoonsmijnen te voorkomen en beide landen ervan te overtuigen transparant te zijn over hun voornemens en uiteindelijk opnieuw toe te treden tot het Ottawa-verdrag.

22 november 15u
manifestatie van Brussel-Noord tot Brussel-Centraal
stopmilitarisation.be
STOP MILITARISATION

VREDETELEX
Bpost
PB-PP | B-3/4566
BELGIE(N)-BELGIQUE
Driemaandelijks tijdschrift van vzw Vrede | okt - nov - dec 2026 | P 409204
Afgiftekantoor Gent 1 | V.U.: Ludo De Brabander - Padoekstraat 3, bus 0205, 9000 Gent

KLNDR

MEER INFO WWW.VREDE.BE
OP DE HOOGTE BLIJVEN VAN DE KALENDER?
SCHRIJF JE IN OP DE DIGITALE NIEUWSBRIEF VIA VREDE.BE!

WO 18/11	**'TUSSEN GIGANTEN, EEN KANTELENDE WERELDORDE' - TOM SAUER** www.paxchristi.be - Antwerpen	BOEKVOORSTELLING
DO 19/11	**NADIA NSAYI: HOREN, ZIEN EN HANDELEN OVER (DE)KOLONISERING** www.avansa-limburg.be - Hasselt	LEZING
VR 20/11	**INTERNATIONAL YOUTH STRIKE & MOBILISATION AGAINST MILITARISATION** www.youthstrike.org - Europa/wereld	ACTIEDAG
ZA 21/11	**EUROPA HERONTDEKT DE GEOPOLITIEK** www.vrede.be; www.nachtvandevrijdenker.be - Gent	PANELGESPREK
ZO 22/11	**WARFARE DESTROYS, WELFARE PROTECTS!** www.vrede.be - Brussel	NATIONALE MANIFESTATIE
MA 23/11	**VAKBONDSBETOGING VOOR SOLIDARITEIT EN SOCIALE RECHTEN** www.vrede.be - Brussel	NATIONALE MANIFESTATIE
DI 24/11	**VREDESCAFÉ: HET MILITAIR GEBRUIK VAN ARTIFICIËLE INTELLIGENTIE** www.vrede.be - Gent	PANELGESPREK
VR 27/11	**VUURWERK: ACTIE TEGEN DE VLAAMSE BESPARINGEN** www.vrede.be - Brussel	ACTIE
ZO 29/11	**CHOOSE SOLIDARITY: MENSEN BOVEN GRENZEN** www.deroma.be - Antwerpen	EVENEMENT
ZA 23/01/27	**TREFDAG VREDE VZW** www.vrede.be - Gent	EVENEMENT

Help ons ook in 2027 onze strijd voor een vreedzame en rechtvaardige wereld voort te zetten. Doe een financiële bijdrage!

Een **kritische, antimilitaristische tegenstem** is vandaag meer dan ooit noodzakelijk. De democratische ruimte om vrij te organiseren, vrijuit te spreken, kritiek te uiten, te creëren en te bestaan wordt overal bedreigd. Tegen deze achtergrond heeft de Vlaamse regering de subsidies van Vrede vzw vanaf 1 januari 2026 voor de komende vijf jaar gehalveerd! Dit maakt jouw financiële steun nog belangrijker! Jouw steun verzekert dat we volgend jaar opnieuw een brede waaier aan acties en activiteiten kunnen organiseren – van kleinere protestacties tot nationale betogingen, panelgesprekken, filmvertoningen, lezingen, evenementen en conferenties.

Steunen kan via een overschrijving naar ons VDK-rekeningnummer **BE25 8939 4408 3382** (vermeld je rijksregisternummer in de mededeling) of digitaal **via www.vrede.be/steun-ons**. (Giften van 40 euro of meer die vóór eind 2026 worden gestort, komen in aanmerking voor een belastingvermindering van 30%.)

HARTELIJK BEDANKT!

VREDETELEX 066
Driemaandelijks tijdschrift van vzw Vrede | Padoekstraat 3, bus 0205, 9000 Gent
Editie okt - nov - dec 2026
Vlaamse overheid
VREDE.BE